

Livräddning vid eldsvåda

Återutgivning av text från 1875

En gratis publikation från
e-boksbiblioteket.se

Livräddningsapparat
vid eldsvådor
– Återutgivning
av text från 1875

av signaturen "T."

Redaktör Mikael Jägerbrand

ISBN 978-91-7757-058-5

Copyright © 2016 Mikael Jägerbrand / Virvelvind Förlag, Lysekil
Den här e-boken ges ut av E-boksbiblioteket Förlag (imprint)

Mer info: www.e-boksbiblioteket.se

Förord

I den här e-boken får du läsa om en spännande uppfinning för att rädda liv vid bränder.

När den här texten publicerades hade Sverige ett mycket begränsat brandväsende. Den här typen av livräddningsutrustning var därför det enda sättet för invånarna att känna någon typ av trygghet.

Det är osäkert hur framgångsrik den här flyktapparaten blev - eller ens om den masstillverkades.

Den här texten publicerades ursprungligen den 5 juni år 1875 i tidskriften "Ny Illustrerad Tidning" med rubriken "Lifräddningsapparat vid eldsvådor". Texten publicerades anonymt under signaturen "T".

Den här e-boken publicerades på sajten e-boksbiblioteket i oktober 2016.

Du får gärna länka till den här publikationen eller skicka vidare själva e-boken till vänner och bekanta. Du får till och med ladda ner den och sprida den vidare på din egen sajt eller blogg – men då kan vi inte göra eventuella ändringar, rättelser eller kompletteringar.

Livräddnings- apparat vid eldsvådor

Den här texten publicerades ursprungligen den 5 juni år 1875 i tidskriften "Ny Illustrerad Tidning" med rubriken "Lifräddningsapparat vid eldsvådor". Texten publicerades anonymt under signaturen "T.".

Litet eller intet har i vårt land i allmänhet och särskildt i vår hufvudstad förr än på senare åren blifvit gjordt för eldsläckningsväsendet, och Stockholms stad har nästan synts vilja dröja till dess en eldsvåda af högst betydande utsträckning skulle lägga en del deraf i grus, innan staden eller dess representanter i detta afseende kunde komma sig för att vakna upp ur sin försöffning. Först efter den sorgligt minnesvärda branden i Palinska huset på hösten 1873 kom man sig för att för brandväsendets ordnande tillsätta en komité, hvars arbete visserligen var förtjenstfullt, men utförandet af förslaget kommer likväl sannolikt att hvila länge, tack vare sådana krafter inom vår kommunalrepresentation, som tyckas finna ett nöje uti att afslå hvad godt är, men deremot lägga tid och arbete på en mängd vidtomfattande och till sitt gagn problematiska planers utförande. Något har imellertid åstadkommits för brandväsendets ordnande i hufvudstaden — en början är gjord, och man får väl med förhoppning, till en god del tillsatt med

tålomod, afvakta fortgången. Komiterades förslag blef nämligen till betydlig del förändradt och äfven det föreslagna anslaget nedsatt.

Imellertid har den enskilda företagsamheten, nu såsom mången gång förr, visat sig beakta hvad som göres oss behof. Flera firmor i hufvudstaden hafva nämligen införskrifvit nyare och mera ändamålsenlig eldsläckningsmateriel, såsom sprutor, slangar, räddningsattiralj m. m. och så väl vederbörande myndigheter i hufvudstaden som i orterna och jemväl enskilda personer hafva deråt börjat egna en behöflig uppmärksamhet, som vi skola hoppas icke kommer att förminskas, utan fortgå till fromma för något så ytterst nödvändigt som ett väl ordnad eldsläckningsväsende, hvartill goda redskap måste finnas.

Herr *J. W. Malmberg* härstädes, hvilken särskildt egnat sig åt handel med eldsläckningsredskap och vid flere tillfällen inför sakkunniga män anstält mycket gynsamma prof med sprutor m. m., har nyligen uttagit patent å en apparat för räddning af menniskolif vid eldsvådor. Denna apparat har flerfaldiga gånger blifvit profvad och lemnat fullt tillfredsställande resultat. Särskildt bör nämnas att brandchefen i Stockholm med sitt manskap profvat densamma och om apparaten lemnat det bästa vitsord. Det är af denna apparat vi i dag lemna en afbildning, äfvensom en teckning af en »räddning» medelst apparaten, till förtydligande af dess användande.

Malmbergs apparat är utan tvifvel den enklaste hittills kända, på samma gång den är till materielen fullt tillförlitlig. Den består af endast fem samverkande delar, nämligen *Nödskruf*, *Nödhake*, *Broms* med tillhörande hake, *Bälte* och *Tåg*. Hela attiraljen förvaras i en pryddlig låda af 12 tums längd, 5 ½ tums bredd och 4 ½ tums höjd och väger 8 skålpund. De skilda delarna äro genom olika färg utmärkta, hvarige-

nom en hvar, utan fruktan att misstaga sig, i farans ögonblick genast kan betjena sig af apparaten. Tåget består af 32 garn, väl spunna, och tål en belastning af mer än fyrdubbelt den tyngd, som kan ifrågakomma. Bromsen reglerar till fullo det löpande tåget och tåget slites litet eller intet, då det icke kommer i beröring med sig sjelf.

Apparaten fordrar vid begagnandet endast följande fyra tempo, hvilka ock tryckta åtfölja sjelfva apparaten; nämligen:

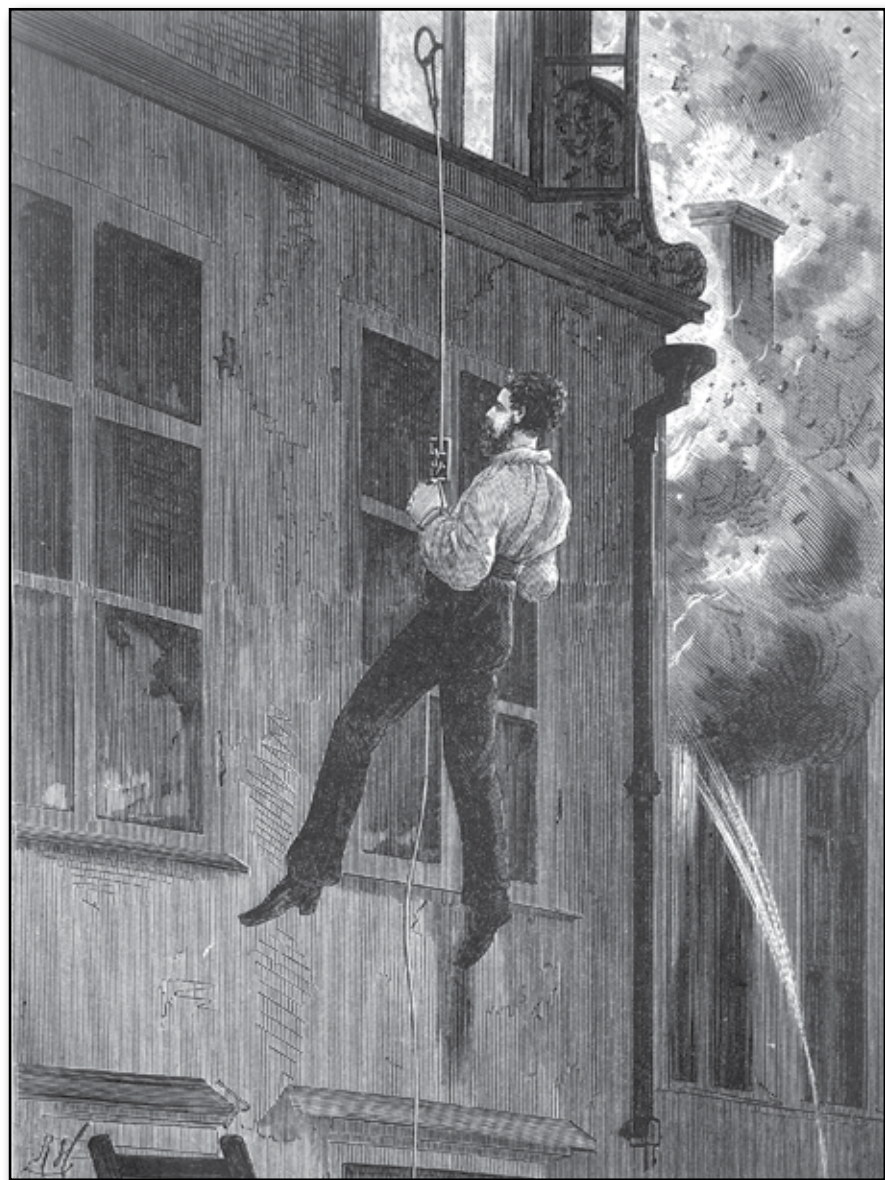
1:o. Se först till om fönsterposten är säker att fästa tåget uti, genom att slå detta om densamma och indraga det genom *röda* hakens fjäder; inskrufva eljest genast *hvita* haken i fönsterkarmen eller nödfallsvis i golfvet och fäst häri *röda* haken.

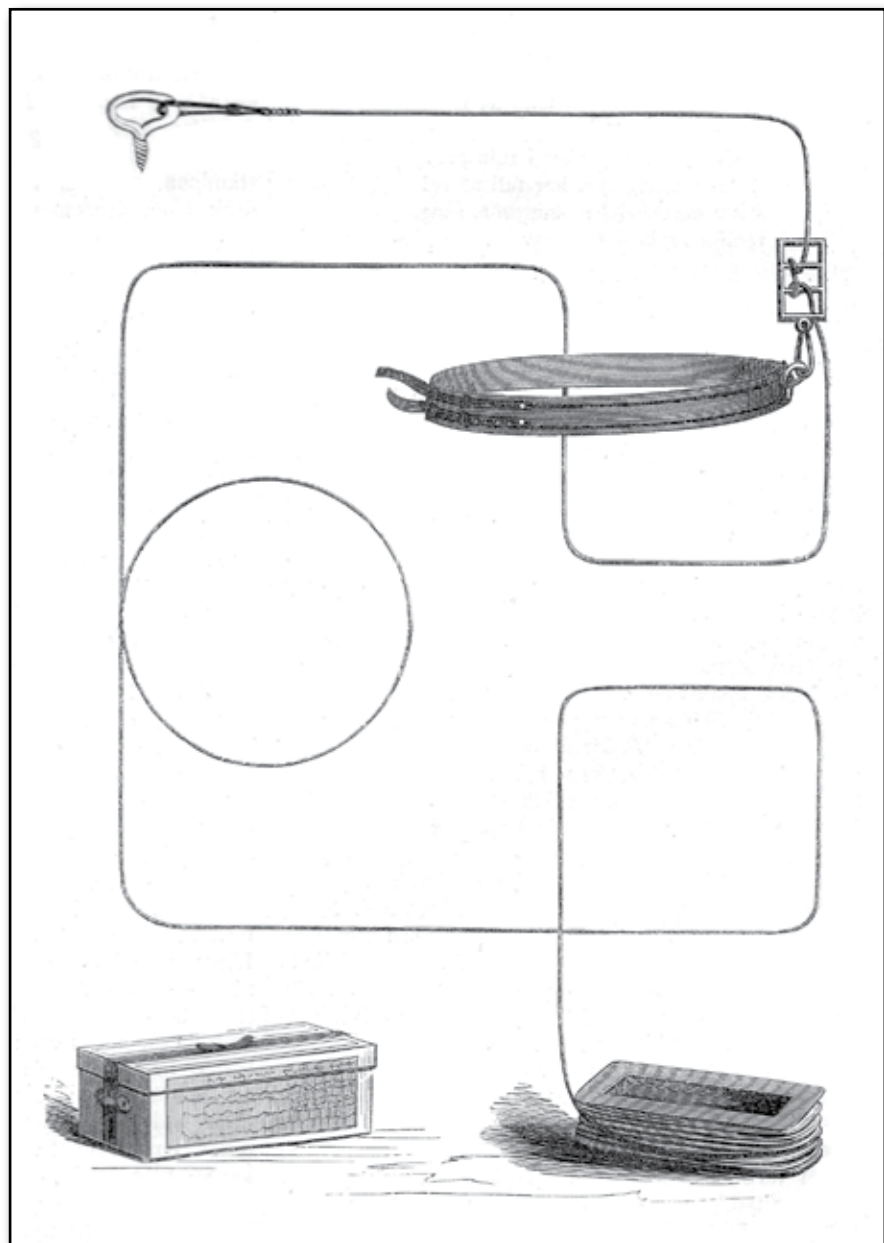
2:o. Spänn bältet om lifvet och utkasta öfriga tåget genom fönstret; fäst, derpå *blå* haken i bältets bygel och tag plats på fönsterplattan.

3:o. Finnes folk nedanför, så regleras dessa nedfirandet medelst att blott fatta i tåget, eller ock håller man sjelf uti detta *under blå* haken och nedgåendet sker beqvämt utan ansträngning eller fara.

4:o. Om flera personer skola nedgå, eller om läget är blott i andra våningen, bör den *blå* haken fästas uti den *hvita* och den *röda* i bältets bygel. För öfrigt tillgår på samma sätt, som ofvan beskrifvits och man har då det bredvid hängande tåget att fatta uti.

T.

Viktiga ord och personer

Palinska huset.

En byggnad på Fredsgatan 2 i centrala Stockholm. Den byggdes 1648 för fältmarskalken Gustaf Horn. Palatset ägdes av N. G. Palin i början av 1800-talet och brandhärjades 1873. Byggnaden var länge ett bankkontor men huserar i dag Medelhavsmuseet och Regeringskansliet.

Skålpund.

Viktenhet. Ett skålpund är 425 gram.

Tum.

Längdmått. En tum motsvarade 29,7 mm när den här texten skrevs.

Fler böcker: E-boksforlaget.se

Om du gillar e-böcker om historia så kommer du att gilla utbudet hos E-boksforlaget.se

Det här förlaget är specialiserat på utgivning av äldre texter om arkeologi, resor och biografier.

Alla titlarna går att hitta hos de flesta e-bokhandlare, i iTunes samt på många bibliotek.

Här är några exempel på titlar:

Klassiska deckare

- "Sherlock Holmes: »Gloria Scott»"
- "Sherlock Holmes: Beryllkronan"
- "Sherlock Holmes: De fem apelsinkärnorna"
- "Sherlock Holmes: De rödhårigas förening"
- "Sherlock Holmes: Den avhuggna tummen"
- "Sherlock Holmes: Den blå karbunkeln"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna brudgummen"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna kapplöpningshästen"
- "Sherlock Holmes: Blodbokarna."
- "Sherlock Holmes: Det spräckliga bandet."
- "Sherlock Holmes: Den grekiske tolken"
- "Sherlock Holmes: Musgraves ritual"
- "Sherlock Holmes: Det gula ansiktet"
- "Sherlock Holmes: Det hemlighetsfulla mordet vid skogssjön"
- "Sherlock Holmes: Den hemlighetsfulle patienten"
- "Sherlock Holmes: Börsmäklarens biträde"
- "Sherlock Holmes: En skandal i Böhmen"
- "Sherlock Holmes: Krymplingen"
- "Sherlock Holmes: Lorden och hans rika amerikanska brud"
- "Sherlock Holmes: Mordet i Reigate"
- "Sherlock Holmes: Tiggaren med den kluvna läppen"

Arkeologi

- "Solgudens yxa och Tors hammare" (1899)
- "Hällristningarnas ålder" (1869)

- "Feniciska kolonier i Skandinavien" (1875)
- "Hällristningar på Kinnekulle" (1892)
- "Forntidens perioder" (1892)
- "Hur gamla är hällristningarna?" (1869)
- "Bohusläns bygdeborgar" (1909)
- "Bohuslänska hällristningar" (1879)
- "Fynden i Troja" (1878)
- "Förbindelse mellan Skandinavien och västra Europa före Kristi födelse" (1889)
- "Svear och götar under folkvandringstiden" (1905)
- "Husaby kyrka" (1899)
- "Hällristningarna i Järrestad" (1881)
- "Nordens fartyg från hednatiden" (1872)
- "Anmärkningar rörande figurteckningar från forntiden" (1842)
- "Grafkistor af klufna och urhålkade stockar" (1894)
- "Den svenske solguden och den svenske Tyr" (1906)
- "Skånska fornminnen" (1853)
- "Ölands fornminnen" (1874)
- "Tors hammare" (1872)
- "Våra fornminnen – vad de lära oss" (1916)
- "Sveriges fasta fornlämningar från hednatiden" (1901)
- "Förstörda fornminnen i Bohuslän år 1924"

Djur & natur

- "Svenska djur i folktron" (1898)
- "Skäggets historia" (1893)
- "Kattens kulturhistoria" (1882)

- "Djurens sömn" (1889)
- "Katten i forntida Egypten" (1889)
- "Ett dygn på månen år 1870"
- "Orkidéernas historia" (1894)
- "Blomsterspråket" (1888)
- "Sveriges hundraser" (1880)
- "Guide till biskötsel" (1885)

Kulturhistoria

- "Midvinterns solfest" (1894)
- "Julen på 1870-talet – Skildringar och illustrationer i svenska tidskrifter"
- "Om julens härkomst" (1899)
- "Julen i Skåne på 1820-talet"
- "Nyaste och tillförlitligaste Drömboken" (1918)
- "1870-talets bästa tips för frisyrr och utseende"
- "Lyxens historia" (1870)
- "Gaffelns historia" (1889)
- "Kanalbyggen på planeten Mars" (1888)
- "Vårt solsystem" (1878)

Resor

- "Ett besök i Venedig år 1878"
- "Strandgatan i Visby år 1879"
- "Resa på Dalslands kanal år 1877"
- "Nyköpings slott" (1877)
- "Ett besök i Marstrand år 1882"
- "Min resa i Blekinge och Kalmar år 1854"
- "Resor med luftballong år 1873"
- "Runlejonet i Venedig" (1871)
- "En utflykt på Mälaren år 1871"

- "Skildring af Vestergötland år 1882"
- "Kalmar slotts historia" (1880)
- "Ett besök i Södertälje år 1881"
- "En färd på Donau år 1882"
- "Ringmuren i Visby" (1874)
- "Fredrikstens fästning och Karl XII" (1879)
- "Petras helgedomar" (1921)
- "Ett besök i Boxholm år 1885"
- "Ett besök i Roms katakomber år 1870"
- "Skildring av Riseberga klosterruiner" (1874)
- "Borgholms slottsruin" (1878)
- "Rundtur i södra Frankrike år 1880"
- "Ett besök på Djurgården sommaren 1868"
- "Sigtunas tidiga historia" (1872)
- "Helgeandskyrkan i Visby" (1878)
- "Norrköpings historia" (1871)
- "Ett besök i Waxholm år 1870"
- "Vadstena slott" (1875)
- "Skildring av Island" (1870)
- "Besök på Gripsholms slott år 1895"
- "Ett besök i Rom år 1870"
- "Besök på Helgoland år 1874"
- "Guide till Uppsala år 1875"
- "Kyrkoruinen S:t Katarina i Visby" (1877)
- "Gripsholms slott" (1877)
- "Ett besök i Strängnäs år 1874"
- "Ett besök i Visby år 1906"
- "Bohus fästning" (1869)
- "En resa på Rhen år 1866"
- "Ett besök i Ystad år 1872"

Svensk geografi

- "Märkliga orter i Sverige" (1883)
- "Skildring av Värmland år 1882"
- "Skildring av Dalälven år 1876"
- "Skildring av Ångermanland 1882"
- "Skildring av Bohuslän år 1882"
- "Skildring av Dalsland år 1882"
- "Skildring av Närke år 1882"
- "Skildring av Öland år 1882"
- "Skildring av Stockholm år 1882"
- "Skildring av Västmanland år 1882"
- "Skildring av Härjedalen år 1882"
- "Skildring av Gästrikland år 1882"
- "Skildring av Jämtland år 1882"
- "Skildring av Göteborg år 1882"
- "Skildring av Halland år 1882"
- "Skildring av Blekinge år 1882"
- "Skildring av Gotland år 1882"
- "Skildring av Södermanland år 1882"
- "Skildring av Östergötland år 1882"

Vikingar

- "Vikingatidens Lund och Birka" (1909)
- "Jomsvikingarnas saga" (1888)
- "Fyndet av vikingaskeppet i Gokstad år 1880"
- "Hervars och Hedreks saga" (1888)
- "Carl Larssons Uppsala-tempel" (1908)
- "Sagan om Ragnar Lodbrok och hans söner" (1880)
- "Sverige och vikingafärderna västerut" (1924)
- "Ett fartyg från vikingatiden – fyndet av Tuneskeppet 1867"